

LA IMMIGRACIÓ, UNA ALTERNATIVA SOLIDÀRIA

José Luis Rodríguez Candela

Advocat, President d'Andalucía Acoge

Ponència transcrita, pronunciada en castellà

Vull agrair Mohamed Chaib les paraules de presentació que ha tingut. Ja som vells coneguts en el fòrum i, a més, la nostra organització ha mantingut amb la seva, amb ell personalment o representat per altres companys, relacions o debats. Recordo una conferència internacional a la qual hi vam assistir plegats i en què vam fer plantejaments també comuns i en el fòrum, en més d'una ocasió, hem mantingut plantejaments comuns. Per nosaltres també, com a organització que treballa amb l'immigrant, és fonamental fer el que diu el nostre propi objectiu. No és només treballar per l'immigrant sinó treballar amb l'immigrant i que els col·lectius d'immigrants, les organitzacions d'immigrants, siguin els veritables artífex de les seves pròpies qüestions. I en aquest sentit sempre ens tindran al seu costat en aquest treball. Crec que s'ha produït una inversió important en aquests darrers temps on el protagonisme l'han agafat els immigrants. Nosaltres, com a organització d'acollida, ho hem valorat molt positivament.

Com que el temps del qual dispo no és gaire i en una hora necessàriament hauré de marxar per problemes de transport, vull en aquest temps, platejar-los alguns elements de reflexió sobre la situació actual en què ens trobem en relació al fenomen migratori i després llançar diverses qüestions.

Vull fer una mica d'història molt recent i vull parlar del procés de reforma de la Llei 8/2000. No faré una anàlisi jurídica de la Llei, però sí que vull fer una valoració política d'aquest procés de reforma, però no tant pel que de reforma jurídica hagi tingut sinó per la inflexió que ha produït en tot el tractament del fenomen migratori al nostre país. Perquè ha estat arrel de la reforma de la Llei quan han sorgit certs conflictes socials que abans no existien i quan també s'han radicalitzat les postures d'algunes organitzacions i quan també els immigrants han assumit el rol que els competia de defensar i lluitar pels seus propis interessos i no ser simplement convidats de pedra. Aquest procés de reforma legislatiu ha tingut, a part de la importància normativa que evidentment no discuteixo, una importància també sociològica. S'ha produït una fractura radical entre la societat civil i l'Administració que portarà serioses i importants conseqüències en el futur i una sèrie de valoracions que són les que vull realitzar aquí. Em quedaré en l'exposició de motius de la Llei perquè crec que és la que justificarà tot això que estic dient.

La Llei 8/2000, la Llei de reforma de la Llei d'estrangeria, la 4/2000 que ja es va aprovar en el Congrés dels Diputats a l'anterior legislatura, amb l'oposició del Partit Popular i aquest, a més, va fer menció expressa en el seu programa de la necessitat de reformar aquesta Llei i, com a conseqüència d'assolir aquesta majoria absoluta, va iniciar immediatament els passos de la reforma. Aquesta Llei, aquest projecte de Llei ara ja convertit en Llei, establia tres elements fonamentals pels quals es justificava la necessitat de la reforma legislativa que no

eren innocents. Estaven carregats d'una important força política i a més ha donat lloc també a greus dificultats socials. L'àrea d'El Ejido no és aliena a aquesta situació de reforma legislativa. Aquí es justificava la necessitat de la reforma legislativa. En primer lloc, es deia que la realitat del fenomen migratori ha desbordat les previsions de la norma. En el primer argument utilitzat per l'Administració, en aquest cas pel Govern, per presentar un projecte de reforma legislativa al Congrés dels Diputats, si tenim en compte que la llei 4/2000 va entrar en vigor l'1 de febrer de l'any 2000 i que el primer esborrany de reforma ja era al carrer en el mes de maig de l'any 2000, és a dir, escassament tres mesos després d'haver entrat en vigor la llei 4/2000, la primera reflexió que hem de fer és: Quins criteris d'anàlisi existeixen per dir, com ha de dir un govern, que les previsions de la norma han estat desbordades per la realitat? O sigui, una norma, la llei 4/2000, que no havia arribat a desenvolupar-se reglamentàriament perquè tenia el termini de sis mesos per fer-ho el Govern, que estava recentment entrada en vigor i que, a més, allò que s'havia aplicat com era la generalització del dret a l'educació, el dret de reunió, associació, sindicació, vaga, justícia gratuïta..., no havia produït cap mena de conflicte en quant a la seva execució i en quant a la seva aplicació. Recorden vostès alguna reunió, alguna manifestació d'immigrants l'any 2000? Recorden que hagi hagut cap problema amb la universalització del dret a l'educació? Algun desbordament en els col·legis, diferent al que hi pugui haver aquest any o al que hi hagués pogut haver en anys passats? Recorden alguna dificultat en els col·legis d'advocats que no poguessin donar justícia gratuïta a tots els immigrants en situació irregular? No. Per què? Perquè allò al qual es va aplicar la llei 4/2000 no existia cap inconvenient. Malgrat això, el Govern es veia en la necessitat més absoluta de justificar aquest procés de reforma legislativa i el primer argument que va utilitzar era que la realitat del fenomen migratori havia desbordat les previsions d'una norma que acabava d'entrar en vigor feia tres mesos. Ni un sol estudi existeix al nostre país, ni va existir l'any passat, que posés de manifest aquestes declaracions públiques i que també es van fer constar en l'exposició de motius de la llei 8/2000.

El segon argument que es va donar per part del Govern era que la llei 4/2000 violava els compromisos europeus de Tampere. Deia que, evidentment, no podia l'Estat espanyol mantenir una normativa d'estrangeria contrària als compromisos europeus, als compromisos de la Unió Europea i en el cas concret als compromisos de Tampere.

No entraré a analitzar, perquè seria una anàlisi jurídica, els compromisos de Tampere. Ja ho han fet professors d'Universitat i ja han dit que el contingut dels acords de Tampere no contradiu o no contradieix en absolut la llei 4/2000. No hi entraré. Això seria una discussió jurídica per a la qual no estic aquí i a més no seria la persona més indicada per fer-ho. Ja dic que hi ha catedràtics de Dret Internacional Públic que ho han dit. El que sí vull posar de manifest és: què són els compromisos europeus de Tampere? No què diuen sinó que són els compromisos europeus de Tampere. És normal, és obligatori per l'Estat assumir els compromisos europeus de Tampere? Passa res partint de la base incerta, que han dit els catedràtics de Dret Internacional, que efectivament hi ha una contradicció entre la legislació espanyola i els compromisos europeus de Tampere? Estaria l'Estat espanyol violant algun compromís, alguna norma internacional? No. Per què? Perquè a l'anomenat tercer pilar, el que són les matèries de Justícia i d'Interior on està ubicada l'immigració, no existeixen normes de caràcter imperatiu en la Unió Europea. Avui per avui no es dicten directives europees. No hi ha cap directiva europea en el sentit de regular els fluxos migratoris. El major acostament que s'està produint és en matèria de reagrupament familiar, que encara no existeix una directiva aprovada a la Unió Europea, i en matèria de visats, que coneixeran l'exigència de visats per Colòmbia que entrarà en vigor recentment. Aquests són els únics acostaments que hi ha a aquest tercer pilar, a la comunitarització d'aquest tercer pilar, que són els assumptes de Justícia i Interior. En la resta no és així. Els compromisos europeus de Tampere són tan

vinculants per l'Estat espanyol com la Carta Europea de Drets Humans, l'anomenada Constitució Europea, és a dir, la cimera de Niça. Què és el que sabem de la cimera de Niça o de la Carta Europea de Drets Humans? Que no és vinculant pels Estats, que són simplement meres declaracions d'intencions. Per què no diu el Govern que els acords de Niça, aquesta Constitució Europea, és tan vinculant com l'acord de Tampere? Perquè si llegim la Declaració Europea, l'anomenada Constitució Europea, que no és tal constitució, és només declaració d'intencions, veiem com en aquesta Constitució es reconeix el dret de reunió, d'associació, de manifestació... a totes les persones. Existeix una diferenciació entre ciutadans de la Unió Europea, als quals se'ls hi reconeixen els drets polítics, com són els drets de sufragi actiu i passiu a les eleccions europees, drets dels quals gaudeixen només els ciutadans europeus, per descomptat, i els estrangers residents legals en algun dels països europeus, com són els drets de la lliure circulació per l'àmbit de la Unió. I existeix una altra sèrie de drets, que són els drets bàsics, els drets humans que la pròpia Carta reconeix per a totes les persones amb independència de la situació administrativa en què estiguin i que ostentin en la Unió Europea.

En principi, la pròpia Constitució Europea contradiu els compromisos europeus de Tampere o viceversa, els compromisos de Tampere contradiuen la Constitució Europea. Per què no es fa referència en l'exposició de motius o per què no es fa referència davant l'opinió pública dels compromisos de Niça, aquesta proposta de Constitució Europea? Perquè no interessa. Perquè, evidentment, aquests compromisos de la Constitució Europea no justificarien, com ha pretès el Govern, la reforma de la llei d'estrangeria, la llei 8/2000. No tindria cap sentit. Per tant, ha d'utilitzar aquells altres elements que són els acords europeus de Tampere, on parlen de la necessitat de regular els fluxos migratoris i també parlen de la necessitat de normalitzar el reconeixement de drets, diu, als immigrants en situació regular. Anem a posar cada cosa al seu lloc i a dir clarament i en veu alta que els compromisos europeus de Tampere són tan vinculants com la Carta Europea. Per què no parlem de la Carta Europea i dels compromisos europeus de Tampere? És una de les coses que s'hauria de començar a dir-li al Govern quan parla i ens repeteix els compromisos europeus de Tampere.

I la tercera qüestió recollida en l'exposició de motius, i crec que és la més perversa, és l'efecte crida. El tristament conegut efecte crida. Que la llei 4/2000 va produir un efecte crida. Recordaran, quan es va aprovar la llei 4/2000, que es parlava per diversos ministeris, des del Ministeri d'Hisenda, del Ministeri de l'Interior, per descomptat, Ministeri d'Afers Exteriors, es parlava del perill per a l'espanyolitat de Ceuta i Melilla. Per què? Perquè eren cops al fetge. No eren a la raó, eren cops al fetge. Es parlava de dificultats de convivència, es parlava de dificultats de mantenir la identitat cultural. Quan parlen de que s'omplirà Barcelona de mesquites, el que et fa és riure. Però a part hi ha molts ciutadans als quals això no els fa riure sinó que realment els preocupa perquè són arguments dirigits al fetge, és a dir, no intenti vostè raonar amb aquests ciutadans que es preocupen per aquestes manifestacions mitjançant la raó perquè no ho comprendran. Són arguments molt ben dirigits i que fan molt de mal a la convivència. Quan es parla de problemes de la llengua, aquí, en aquest país, utilitzar aquest element són arguments evidentment no de raó. Però hi ha molta gent a la qual això els hi arriba i no intenti vostè rebatre'ls-ho amb la raó perquè no ho entendran. O quan parlen d'invasió, això és una invasió, no es pot aturar, vindran, haurem de compartir els serveis socials i aquí ens trobem amb les anomenades zones de fregament. Probablement la gent més comprensiva amb la immigració són aquelles persones que viuen en barris on no tenen cap dificultat de convivència amb l'immigrant i on no accedeixen ni tan sols als serveis socials. No conec el cas de Catalunya però conec el cas d'Andalusia i probablement l'única relació que tinguin amb l'immigrant és perquè el tenen empleat al seu xalet o a les seves mansions. Per tant és una relació de prestació de serveis i on no tenen cap inconvenient. Al contrari, tot el que sigui ajudar l'immigrant, però no perquè sigui immigrant sinó perquè és la

treballadora que li està realitzant, traient a aquesta família les dificultats que té, perquè els cònjuges puguin treballar. Però si anem a barris o a zones deprimides on l'immigrant ha de compartir serveis socials amb la població autòctona i que a més són zones, per ser deprimides, on existeix una escassetat de serveis socials llavors es produeixen les zones de fregament. I aquí és on es produeixen les dificultats, perquè la persona que ha d'anar a un centre de salut abans era atesa en una hora i ara ha d'esperar tres hores perquè resulta que hi ha una població immigrant que també està esperant ser atesa. Aquest problema no se'l troben els que viuen en altres zones de la ciutat. I això també són arguments utilitzats per l'Administració en la reforma de la llei i ha fet i estan fent força mal a la convivència entre els ciutadans. Però és que fins i tot soc capaç de desmuntar aquestes dades amb altres dades. Recordaran que diàriament sortien a tots els mitjans de comunicació comparacions entre immigrants que arribaven en situació irregular l'any 2000 i l'any 1999. Al mes de gener es deia: en el mes de gener ha arribat el doble de persones que l'any 99. Al mes d'abril ja hem triplicat el nombre de persones. Al mes de juny ja tenim el mateix nombre de persones que en tot l'any 1999. Semblava que efectivament la llei d'estrangeria, la llei 4/2000, era una llei oberta, una llei sense fronteres, on aquí podia entrar tothom, fins i tot que, el que entrava d'una forma irregular, no hi havia manera humana de procedir a la seva repatriació. Aquí tots els que treballem en això sabem que el que arribava de forma irregular en una patera, a Andalusia tenim força experiència, era retornat en el 90% dels casos al seu país d'origen, perquè eren marroquins i el Marroc immediatament accepta les persones que entren de forma irregular per vies no habilitades per això. Després veurem les xifres. I, a més, tota la normativa referent a la concessió del visat o als visats, com a requisit indispensable per traspasar una frontera, no han canviat la llei 4/2000 i la llei 8/2000. L'únic que ha dit la llei 8/2000 és que els visats no han de ser motivats però això no afecta a la concessió en sí del visat, afecta a la garantia jurídica al subjecte que li han denegat i no sap perquè li han denegat i no té possibilitat de defensa. Però els visats es denegaven igual en la llei 4/2000 i en la 8/2000. Per què? Perquè sempre la concessió de visats ha estat un acte discrecional de l'Administració, llevat els supòsits de reagrupament familiar, però discrecional no és el mateix que arbitrarietat. I la llei el que pretén ara és que les resolucions puguin ser arbitràries i no discrecionals. La diferència és una diferència estrictament jurídica, però el que han dit els tribunals que discrecionalitat és que l'Administració, entre dues solucions justes, pot optar per qualsevol d'elles de forma indiferent. Però entre dues solucions justes. I no pot haver discrecionalitat entre una solució justa i una solució injusta. Quan l'Administració pot optar entre una solució justa i una solució injusta, això és arbitrarietat administrativa. Aquesta és la diferència. La discrecionalitat és entre dos solucions justes, vostè opta per qualsevol d'elles. És a dir, si és just no concedir el visat i també és just concedir el visat vostè opta discrecionalment per la que vulgui. Però, per exemple, en suposats visats d'avis, i és força habitual que vulguin venir a conèixer els seus néts que han nascut a Espanya, ha dit ja el Tribunal Suprem de forma clara i reiterativa que només hi ha una solució justa al cas. Vostè no pot privar un avi de venir a visitar el seu nét al territori nacional. I això és el que canvia la llei, però en definitiva, els requisits, els arguments, les condicions, les exigències, això estava i romania igual.

Han fet els companys d'Algeciras Acoge (que per cert és una de les organitzacions federades a Andalusia Acoge i que va ser la destinatària del muntant econòmic del Premi de la Fundació Alfons Comín i, per la ubicació geogràfica, són els que diàriament s'han d'esmorzar amb tantes tragèdies importants que tenim al sud de la península, a l'Estret de Gibraltar, amb l'importantíssim drama humà i veiem una dècima part, per dir alguna cosa, del drama real; són moltes més les persones que es queden a l'Estret que les que podem detectar), doncs aquests companys han fet una anàlisi de la devolució, de les devolucions en diferents anys. La devolució, per aclarir aquest concepte, és la reacció administrativa davant una entrada il·legal d'un estranger al territori nacional. És a dir, és una mesura d'allunyament

del territori nacional quan un subjecte ha traspassat la frontera de forma il·legal. Vostè entra en una patera, vostè ha entrat en territori espanyol de forma il·legal, per tant conforme a la llei a vostè se'l retorna. Doncs la figura de la devolució estava a la llei del 85, estava a la llei 4/2000 i està a la llei 8/2000. És una figura que a la llei 8/2000 va canviar el nom; s'anomenava retorn. Però estava dient el mateix i era aplicable als individus que havien traspassat la frontera de forma il·legal. Si comparem el nombre de devolucions veiem el següent.

La majoria de les devolucions que es produeixen són devolucions de persones procedents del Marroc, marroquins i, com és sabut, el Marroc és un país que recull o admet totes les persones que són rebutjades del territori espanyol. Per tant, la majoria de les persones que van entrar a Espanya de forma irregular a través del sud de la península van ser posteriorment retornades al Marroc. Per tant, l'increment de la immigració com a conseqüència de l'entrada d'il·legals que diuen que es va produir per la llei 4/2000 no és cert perquè totes les devolucions de marroquins han estat executades. Per tant, no s'ha produït un increment com a conseqüència d'aquestes circumstàncies. Estic buscant per nacionalitats. L'any 98, com l'any 99, com l'any 2000, més del 90% han estat devolucions de marroquins. El 10% restant són persones que no s'han pogut repatriar, són persones procedents de l'Àfrica subsahariana. Aquells subjectes que han arribat a través de pateres procedents de l'Àfrica subsahariana i que els seus països no els reconeixen. Però són nombres molt petits que res tenen a veure amb el nombre de ciutadans procedents del Marroc. Per tant queda desmuntat que la llei hagi produït aquesta entrada i aquesta permanència de forma il·legal dels col·lectius que entraven en pateres, perquè la majoria d'ells han estat rebutjats. Però és que després analitzem quin ha estat l'increment en successius anys de l'entrada de forma irregular en pateres i veiem com, efectivament, hi ha hagut un ascens. És a dir, cada any, com a conseqüència de les majors diferències nord-sud, han incrementat les formes d'entrada irregular en el territori nacional. Cada any, des de l'any 98, hi ha hagut més entrades de forma irregular. I llegeixo les xifres: a la zona de l'Estret, 15.011 l'any 98. L'any 99, 16.748. Veiem que hi ha un increment. I entre l'any 98 i l'any 99 no hi va haver cap modificació legislativa. I entre l'any 99 i l'any 2000 també hi ha hagut un increment, 18.016. Si ens adonem, els increments són gairebé proporcionals. S'incrementen unes 1.500 persones l'any. Però això és com a conseqüència de cada vegada més diferència de nord-sud, majors desigualtats en el repartiment de la riquesa, major pressió demogràfica dels països del sud cap als països del nord. I quan acabi l'any 2001 veurem que s'haurà produït un increment de les entrades de forma irregular a través de l'Estret com a conseqüència precisament d'aquests elements que estic citant. Però és clar, hi ha una altre argument de més a utilitzar i és que abans les majors entrades il·legals es produïen a través de Ceuta i Melilla. Mentre que a l'any 2000 s'ha produït una inversió i el major nombre d'entrades il·legals s'han produït a Cadis. I per què no a Ceuta i Melilla? Perquè s'han bloquejat les fronteres de Ceuta i Melilla. Sabeu que hi ha hagut una inversió molt important per part del Ministeri de l'Interior en crear un doble reixat de filferro a les ciutats de Ceuta i Melilla. I, per tant, el nombre d'entrades irregulars en aquestes dues ciutats està molt més controlat que no ho estava l'any 99. Valgui com a botó de mostra: l'any 99 l'INSERSO va traslladar a la península, en programes d'acollida, 10.000 persones, amb dades oficials de l'INSERSO. Mentre que ara mateix, en els centres d'estada temporal de Ceuta i Melilla, de cap manera arribem a aquesta xifra; estem parlant que pot haver-hi entre els dos centres unes 600 o 700 persones, amb algun problema de capacitat ara. I que hi ha un col·lectiu de persones que estan al carrer. Però és que n'hi ha prou amb recordar com estava Cala Mocarro o com estava La Granja, a Melilla, en situacions realment depriments quan es creen els centres de l'INSERSO amb quelcom més de 300 places cadascun d'ells. Ara mateix estan en un nivell d'allotjament i d'ocupació òptims, sense haver-se produït un desbordament com es va produir l'any 99. Però utilitzaré dades del Ministeri de l'Interior, de la Comissaria

General d'Estrangeria i Documentació. L'any 98, les devolucions (que són aquestes reaccions de l'Estat que no tenen perquè executar-se, són actes administratius, no s'executaran, si són marroquins) a Ceuta i Melilla van ser 11.231, l'any 99, 12.147 i l'any 2000, 7.117. S'ha produït un descens. I ara anem a veure a Cadis. L'any 98, 3.780, l'any 99, 4.600 i l'any 2000, 10.000. Què és el que s'ha produït? Un desviament de la pressió migratòria. Les persones ja no poden entrar a través de Ceuta i Melilla pel bloqueig que s'ha produït en aquestes fronteres i s'ha desviat, aquesta pressió migratòria, a les costes del sud de la península, en pateres, i també a l'arxipèlag Canari, que és un fenomen nou. Els que portem molt de temps treballant en això no recordem, des de l'any 93, que arribessin pateres amb ciutadans subsaharians. Era impensable. L'any 93, sí. Recordo un reportatge fotogràfic. Però a partir de l'any 93 no. Per què? Perquè a l'immigrant subsaharià li resultava molt millor traspasar el reixat de filferro de Ceuta i Melilla i una vegada en aquestes dues ciutats entraria a la península amb programes d'acollida de l'INSERSO. No obstant, en haver-se bloquejat les ciutats de Ceuta i Melilla, la borsa d'immigrants de l'Àfrica subsahariana que volen entrar es veuen en la necessitat de muntar-se en una patera, en una zòdiac, i aventurar-se a l'Estret i arribar a les costes. Evidentment, és una entrada molt menys discreta. I com a conseqüència de ser una entrada molt menys discreta i que produeix un drama major, s'ha utilitzat, s'ha instrumentalitzat aquest drama i aquesta entrada menys directa per dir que la llei de l'any 2000 va produir un efecte crida. Però ningú va dir que s'havia reduït considerablement el nombre d'entrades a través de les ciutats de Ceuta i Melilla. I si comparem el números, efectivament, hi ha hagut un increment. Però un increment com a conseqüència de la pressió migratòria.

I l'últim argument de pes (dades també del Ministeri de l'Interior que ens va enviar el 12 de març, el Director General): en els mesos de gener i febrer de l'any 2000 van entrar de forma irregular en pateres al sud de la península 1.314 persones (lleï d'estrangeria 4/2000). Saben quants n'han entrat aquest any, l'any 2001, al gener i febrer, lleï 8/2000? És a dir, la lleï del Govern, la lleï que havia d'aturar l'efecte allau, 1.484 persones. És a dir, s'ha produït ja un increment de més de 170 persones en relació a l'any 2000. I ara, de qui és la culpa? De la lleï 8/2000 o de la lleï 4/2000? No serà que és que el que sempre vam dir nosaltres, que les lleï, de cap manera, provocaran un efecte crida, sinó que l'efecte crida el provoca la fam, la situació social, la desigualtat, la pressió demogràfica de determinats països? Aquí estan les xifres. Però no surten als mitjans de comunicació comparacions d'aquesta mena. I són dades del 12 de març del Director General d'Estrangeria. És a dir, que són dades absolutament oficials a disposició de tots els mitjans de comunicació i de totes les persones que vulguin contrastar-les. Jo crec que s'ha jugat brut, que s'ha jugat instrumentalitzant aquestes entrades de forma irregular que es produïen pel sud de la península i no s'ha jugat de forma honrada. S'han volgut utilitzar aquestes dades, interpretar-les de forma partidària per part de l'Administració per justificar una reforma de la lleï. I, a més, un altre argument que també fa riure és que, si nosaltres tenim una lleï on es reconegui el dret de reunió, associació, manifestació, vaga, educació, sindicació,... estem produint un efecte crida perquè l'immigrant voldrà venir perquè aquí se li reconeixen aquesta mena de drets. És un argument que qualsevol que hagi treballat mitja hora amb el col·lectiu immigrant sap que ningú, ningú, no m'he trobat ni un de sol que hagi emigrat perquè aquí li reconeguin el dret de reunió, associació, manifestació, sindicació, vaga o educació.

Evidentment es vénen buscant millores econòmiques, millores culturals, millores socials, no només econòmiques. No pensem que l'immigrant ve aquí perquè està mort de gana. No és cert. És clar que es busquen una altra sèrie de coses. Però no perquè es garanteixin aquests drets. Entre altres coses perquè la pitjor lleï d'estrangeria que poguéssim fer en un país de la Unió Europea probablement garantiria molt més els drets que en molts dels països d'origen del col·lectiu immigrant. A una persona de Nigèria que ve aquí dir-li que no vindrà perquè si

és irregular no li reconeixeran el dret de justícia gratuïta, fa fins i tot riure. –Miri vostè, amb que em reconeixin el dret a la vida ja emigro. Si és que és un dret que jo ni al meu propi país puc garantir. O que se li reconeixin els drets de reunió, associació, manifestació, en països on no hi ha una democràcia. El motiu no és aquest. El motiu és que, efectivament, hi ha un efecte d'expulsió econòmic, demogràfic, social i polític i també hi ha un efecte atracció que sempre oblidem. És que sembla que sempre vénen perquè allà viuen pitjor. No, no. Efecte atracció, per a nosaltres tan important, vénen perquè els necessitem, vénen perquè els cridem, perquè necessitem mà d'obra, perquè necessitem establir el nostre índex demogràfic i perquè, en definitiva, és una aportació social, econòmica i cultural molt important pels països d'acollida. I això sembla que se'ns oblidia i no té gaire sentit. En aquest aspecte, parlant de l'efecte expulsí, va arribar a les meves mans un estudi. Moltes vegades quan parlem de grans xifres, les grans xifres se'ns en van. Si diem que hi ha centenars de milions de persones que passen gana o centenars de milions de persones que estan per sota del llindar de la pobresa, sembla com si acceptéssim aquestes quantitats. Es va fer un estudi que, extrapolant dades, les va reduir a una vila de cent persones i el que va fer va ser una extrapolació d'aquestes dades milionàries a una vila de cent persones. En aquesta vila de cent persones, cinquanta-set eren asiàtiques, gairebé sembla que es veu més fàcil, pensant en cent persones, les que som aquí més o menys, vint-i-una europees, però és clar europeus inclosos els de l'Europa de l'Est, que és una altra pressió demogràfica important. Catorze americans i vuit africans. Però és que d'aquests, trenta eren de raça blanca i setanta d'altres races. Sembla que som el melic del món. Trenta blancs i setanta d'altres races. Trenta cristians i setanta que professen altres religions. Sis persones, sis dels que estem aquí tenim el 60% de la riquesa o tindriem o tindrien. No tinc jo perquè estar entre aquests sis. I a més els sis serien d'Estats Units. Vuitanta dels que estem aquí viuríem en infrahabitats. Setanta seríem analfabets. Cinquanta, és a dir, la meitat dels que som aquí estaríem mal nodrits. Només un tindria accés a l'educació universitària, només un dels que som aquí. I només un tindria ordinador, a l'època d'Internet, de les telecomunicacions, etc. Després d'aquestes dades que són, com dic, extrapolacions d'aquests centenars de milions dels quals ens parlen, algú té cap dubte de que es produeixi migració del sud cap el nord? Doncs jo no el tinc. Això té a veure amb la llei d'estrangeria 4/2000 i 8/2000? És clar que no té a veure amb la llei d'estrangeria. És com a conseqüència d'un món injust i d'un repartiment injust de la riquesa. Pot plantejar-se que és una solució demagògica, un plantejament demagògic, però la solució real està en el desenvolupament dels països del sud, sens dubte. Nosaltres ho plantejem no només com a mètode per frenar la immigració perquè Le Pen diu això. Le Pen diu el mateix: -No. No. És que aquí per frenar la immigració el que s'ha de fer és desenvolupar el sud. I mira que solidari que ens ha sortit Le Pen.

No, nosaltres ho plantejem des del dret de tota persona a no emigrar. O sigui, que la decisió d'emigrar sigui una decisió lliure i voluntària i no condicionada per aspectes socials, econòmics o polítics. Sinó que sigui un dret. Perquè a ningú li agrada viure lluny de la seva terra, és evident. Per tant nosaltres manifestem això des del punt de vista del dret de tota persona a no emigrar.

I vull fer una breu reflexió, perquè així també m'ho han demanat i crec que té força relació amb el que estic plantejant, a la situació d'El Ejido. Sabeu dels terribles successos que van tenir lloc l'any 2000, al febrer de l'any 2000, recentment entrada en vigor la llei d'estrangeria i que van ser conseqüència directa de la propaganda que es va fer a la llei d'estrangeria 4/2000. Si haguessin vist les informacions als mitjans de comunicació, sobretot als mitjans de comunicació locals, que jo crec que en això són els que fan més mal. Per què? Perquè són els que van al fetge, perquè la gent veu les televisions locals. Això és el que veu la gent. Almenys allà a Andalusia. No sé què passa aquí, però la gent a Andalusia veu les televisions locals. Per què? Perquè volen veure a la seva veïna, al seu veí, sobretot als pobles. Els

interessa moltíssim més que veure la 1, la 5, la 3,..., el que volen veure és, sobretot, la seva veïna, el poble, el que li està dient l'alcalde, o veure el del forn com ha sortit. I realment això és el que veu la gent i els discursos que es van llançar sobre el perill per a la societat espanyola i per El Ejido de l'allau d'immigrants que vindria. Que són tots uns delinqüents, que crearien conflictes. Una televisió local va arribar a dir que el 50% de les nenes d'El Ejido havien estat violades per immigrants. Bé, és que ho diuen i es queden tan tranquils. Tant és així que va haver de sortir, no sé si ho recordaran, el comissari de policia d'El Ejido dient que en absolut, que crec que hi havia hagut una denúncia per violació en tot l'any 2000 i, a més, en aquest cas, no se sabia qui era l'autor d'aquesta violació. El 50%! Després va sortir el que va donar aquesta informació i va dir: -És clar. És clar que no hi ha denúncies. És que si denunciem, després no hi ha qui es casi amb elles. Paraules textuais a les televisions locals. Jo crec que això va ser un caldo de cultiu en aquest debat i a més es va polititzar moltíssim i es va plantejar també des del punt de vista de la confrontació entre el Partit Popular i el Partit Socialista. És a dir, si vostès voten Partit Popular vostès evitaran que a El Ejido hi hagi població irregular. Per què? Perquè el nostre alcalde, que ja s'ha posat al capdavant de la manifestació quan els successos d'El Ejido, evitaran que aquí vinguin ciutadans en situació irregular i si vostès voten altres partits ja saben què tindran. Què va passar? Que el PP va guanyar a Almeria. I quan el PP guanya a Almeria amb una majoria considerable, per descomptat, van recuperar la Diputació que l'havien perdut, van recuperar diputats que havien perdut ... Diuen: -Veuen com la població no vol la llei d'estrangeria aquesta que tenim? Polititzar aquestes qüestions és molt greu. El fenomen migratori ha de ser estudiat des d'altres àmbits però no des de l'àmbit de la lluita partidària, de la lluita política, perquè es poden produir problemes de convivència. S'ha d'exigir responsabilitat, ja no només a les administracions públiques, sinó als partits polítics perquè no polititzin aquest aspecte i perquè no polititzin aquest àmbit. I precisament avui en dia jo crec que aquesta és una batalla perduda. Hem arribat a un nivell de polèmica i de politització del fenomen migratori que l'únic que està produint són rebuigs de tota mena.

Quan tots els successos dels tancaments i demés, saben que es van signar aquí a Barcelona uns acords, els anomenats Acords de Barcelona. Així els coneixem a la resta de l'Estat. Nosaltres ens vam dirigir al Secretari d'Estat per l'Estrangeria, senyor Fernández Miranda, dient-li que aquests Acords de Barcelona s'extrapoleessin a la resta de l'Estat, sobretot per evitar que hi hagués mesures de pressió per normalitzar la situació dels diferents col·lectius. És a dir, digui vostè que interpretarà de forma àmplia la llei, que és el que diuen els Acords de Barcelona. Que el concepte arrelament l'interpretarà de forma àmplia. Que vostè té com a intenció de voluntat normalitzar i regularitzar a tot col·lectiu, i faci-ho vostè, digui vostè que això es farà a tot l'Estat. I em contesta el dia 21 de març:

"Benvolgut senyor:

Li comunico pel seu coneixement que l'actuació de les diferents delegacions del Govern respecte els tancaments i protestes relacionades amb la llei d'estrangeria esta realitzant-se de forma idèntica a tots els indrets d'Espanya".

Bé, doncs això és el que ens contesta el Secretari d'Estat el dia 21 de març. O sigui, que no sé si pensa que som tontos o realment no sé què és el que pretén. Dir que s'està treballant i que les diferents delegacions del Govern estan donant solucions idèntiques a totes les persones tancades quan ni tan sols a la pròpia ciutat els hi estan donant solucions idèntiques a totes les persones que estan tancades en els diferents indrets. O ja no només a la mateixa ciutat sinó a diferents províncies d'una mateixa comunitat autònoma. Perquè ara mateix a Màlaga el subdelegat del Govern diu que no aplica els Acords de Barcelona. A Lepe han signat els Acords de Barcelona i alguna cosa més, és a dir, que hi ha una interpretació amplíssima.

A això li sumem, a tota aquesta situació, la necessitat de mà d'obra. La necessitat de mà d'obra és molt important. Al ponent almerienc els hivernacles sorgeixen a la dècada dels anys setanta. La població que ocupa aquests hivernacles (que estan a la costa, és un mar de plàstic. Un va per l'autovia i miren, els que ho coneixen, miren cap a la platja i confonen el mar amb els hivernacles perquè des de la falda de la muntanya, fins i tot han excavat a la muntanya, han tirat part de la muntanya per poder posar hivernacles fins a la mateixa vora del mar, que fins i tot quan hi ha temporal alguns hivernacles se'ls emporta, està tot plantat de plàstics), la gent que comença als anys setanta és gent que procedeix del camp de Dalías. És un municipi de l'interior, del camp, que baixen a la costa no pel turisme, perquè el turisme en aquella època va apostar més per tota la zona de la Costa del Sol. La costa d'Almeria mai ha estat una zona turística, la població turística és molt més recent. Ells es posen a treballar a l'hivernacle. Eren empresaris que treballaven els seus petits terrenys. Què és el que passa? Que la producció és molta. La riquesa que adquireix aquesta gent és molt gran. Però també és cert que necessiten unes inversions molt importants degut als canvis tecnològics. Ara mateix hi ha rec per ordinador. Jo he vist créixer clavells des de suros, o sigui, un suro i veure créixer el clavell en un suro d'un dia per l'altre. Increïble. Sabeu que hi ha moltes collites en una temporada. I això ha suposat una inversió molt important, han hagut de fer una important inversió i ja llavors perquè els resultats rendible havien d'ampliar considerablement el terreny conreable. Llavors es passa del conreu familiar a conreus ja força més amplis on la família no té capacitat per conrear-los i necessiten més mà d'obra. Però què es el que passa? A qui contracten per aquests conreus? Als joves del poble? No. Per què? Perquè els joves del poble estan al col·legis i a les Universitats perquè els seus pares no van poder estudiar. Era gent que venia de l'interior. No tenien l'accés a l'educació. Llavors volen, com és natural i legítim, que els seus fills estudiïn i els envien als col·legis, als instituts i a la universitat. Llavors no hi ha població autòctona suficient per treballar al camp. Ja no només l'argument és per la duresa del treball. No, no. Perquè estem parlant ja dels anys vuitanta on la situació d'atur a Espanya era important. Però en canvi, precisament a una ciutat com El Ejido, que té la major renda per càpita de tots els municipis de l'Estat espanyol, la major renda per càpita naturalment en proporció al nombre d'habitants de tot l'Estat espanyol. Si un passa pel carrer principal d'El Ejido tot són bancs, és com la Diagonal, igual, absolutament igual. Més petitó, més baix perquè les normes urbanístiques no ho permeten, però absolutament igual. Bancs, bars i prostíbuls. Això és el que hi ha als carrers d'El Ejido. A més això ja ha sortit en una informació que se centrava més en el tema dels prostíbuls que va donar una cadena de televisió i que ha tingut força problemes. Doncs, què és el que ha passat? Que han necessitat mà d'obra i llavors han contractat immigrants i s'ha produït un efecte crida a Almeria, però no crida de fora del territori nacional sinó de gent que estava fincada fins i tot a la resta de l'Estat s'han traslladat a Almeria perquè a Almeria hi havia possibilitat de treballar. I és clar, l'immigrant és aquí perquè necessita treballar, entre altres coses perquè té un determinats compromisos en el seu país d'origen i perquè, en definitiva, és una migració laboral i el que vol és estar aquí desenvolupant una activitat i contribuint, com és natural, al desenvolupament de l'Estat d'acollida i també de l'Estat d'origen. Quin dubte hi ha que l'aportació de la immigració pel desenvolupament dels països d'origen dels immigrants és molt important i ho va ser quan els espanyols emigràvem a altres llocs d'Europa i ho va ser per Andalusia quan també vam emigrar aquí a Catalunya pel desenvolupament també de la pròpia Andalusia, pel diners que els nostres emigrants retornaven a la meua terra. I tot això és el que es produeix i a més això acompanyat de que els contingents anuals, aquestes quotes de treball que el Govern donava, es donava un major nombre de quotes a Almeria que a la resta de l'Estat, a l'agricultura. Nosaltres teníem a Màlaga 500 quotes, a Almeria 4.000. Això produïa un efecte en l'immigrant que deia: -Tinc més possibilitats que em donin la quota a Almeria que a Màlaga. Després en realitat no era així, perquè aquest efecte havia produït que es presentessin moltes més sol·licituds i per tant

la proporció o les probabilitats que tenia el subjecte d'aconseguir una quota a Almeria eren molt inferiors a les que tenia a Màlaga o, potser, fins i tot a les que tenia a Àvila on hi havia 5 quotes. A Àvila, amb cinc quotes i es presentaven sis persones. A Almeria hi havia 4.000 i se'n presentaven 15.000. Qui té més probabilitats? No hi ha dubte que el nombre era molt cridaner i provocava una gran arribada d'immigrants. I en canvi no hi ha hagut una voluntat política, ni dels Ajuntaments, ni de la Junta d'Andalusia i, per descomptat, tampoc de l'Administració Central, en crear serveis socials per a tot aquest col·lectiu acabat d'arribar al poble ni tampoc dotar-lo de vivenda. Els empresaris no volien saber absolutament res dels allotjaments d'aquests col·lectius. Els Ajuntaments s'han estat negant sempre a cedir sòl públic per a la creació d'habitatges de protecció social pel col·lectiu immigrant, per a la creació d'albergs. Perquè com va dir Juan Enciso, l'alcalde d'El Ejido, ells volen immigrants de les vuit del matí. No volen als immigrants de les vuit de la tarda. I de fet, ara aquest senyor s'està negant a cedir sòl públic per crear un alberg d'acollida d'immigrants. Volen treballadors però, és clar, els hi arriben persones i llavors ja comencen els problemes. Què és el que passa? Que han estat vivint en infrahabitatges, en el que allà anomenen *cortijos*. La idea del *cortijo* no és el típic *cortijo* andalús sinó que el *cortijo* és una casa d'ormeigs que, els que heu tingut ocasió de visitar-los a Almeria, és un espai molt petit on hi conviuen famílies o homes sols però força número, vuit, nou, deu homes en aquests *cortijos* que per descomptat no tenen ni aigua corrent, ni llum elèctrica, a la majoria de les ocasions, no tenen cuina... Són cases d'ormeigs. Es creen focus de marginació i els focus de marginació, no hi ha dubte, aquí i a Pequín, són indrets i zones de conflictes socials, evidentment, per pura sociologia. A qualsevol zona marginal d'aquí de Barcelona us podeu preguntar: -És que els delinqüents hi van allà a viure o és perquè com que viuen allà, acaba, en moltes ocasions, sent major la delinqüència? Està clar què és el que passa. Són zones on els serveis socials són pocs, que viuen en infrahabitatges, que viuen aïllats, força llunyans de les zones urbanes i, evidentment, poden ser zones i focus de marginació. I la marginació també pot portar petita delinqüència. No ho nego, però no és com a conseqüència de que siguin immigrants sinó com a conseqüència de la situació social en què viuen. Llavors ja es comença a identificar a la població immigrant amb la població delinqüent. Perquè quan un espanyol ens roba a ningú se li acut dir: -És que un espanyol m'ha robat. Sinó que un pensa: qui serà aquest xoriço que m'ha robat? El que passa és que quan l'autor d'aquest petit delicte és un immigrant ja s'identifica el tot per la part i ja diu: -És que els marroquins són uns delinqüents. I ara diuen: - Portarem immigrants de l'Est que substitueixin la mà d'obra marroquina. Que és el que està passant ara a El Ejido. Els immigrants de l'Est estan ocupant els infrahabitatges que van abandonant els marroquins. Per tant, d'aquí a uns mesos tindrem el mateix conflicte amb els ciutadans de l'Est. Perquè el problema no és ni el color dels ulls, ni el color dels cabells, ni res. El problema és el de la pobresa i el dels infrahabitatges. I a més ara diuen: -Home, és que en el procés de regularització hem normalitzat un munt d'immigrants i resulta que a Almeria seguim tenint més població irregular que població regular. És clar, vostè què pretén? Que després de la situació en què han mantingut de marginació i explotació al col·lectiu per la seva situació d'irregularitat, en el moment en què agafa el paper, vostè no li veu el pèl. És clar que estan marxant. Els immigrants regulars estan marxant d'Almeria perquè es creuen en condicions absolutament legítimes de viure en habitatges dignes i a altres zones del territori de l'Estat els hi estan donant i a Almeria no. Què passa? Com és necessària la mà d'obra i no la poden ocupar amb immigració regular, bé, no l'ocupa la immigració regular perquè marxa, ve la immigració irregular. Per tant, després del procés de regularització, a Almeria hi ha més immigrants irregulars que abans. I això és el que s'està produint. I seguirà passant així sempre i quan no existeixin unes polítiques de normalització de l'habitatge i de normalització als serveis socials.